ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ८०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०२.०१.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २७ डिसेंबर २०२५ ते ०२ जानेवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०३ ते ०७ जानेवारी, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२७/१२	२८/१२	२९/१२	३०/१२	३१/१२	०१/०१	०२/०१	दिनांक	०३/०१	०४/०१	०५/०१	०६/०१	०७/०१
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	२९.०	३०.०	३०.०	३०.०	३०.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१२.०	१३.०	१२.०	११.०	११.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	७९	७८	८१	७६	७३
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	४९	५२	५२	४८	४६
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	६	९	७	१०	११
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पूर्व-ईशान्य	पूर्व	पूर्व	पूर्व	पूर्व-आग्नेय

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार बीड जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान स्वच्छ व कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या दक्षिण भागात पुढील दोन दिवस आकाश अंशत: ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. बीड जिल्हयात पुढील दोन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू वाढ होऊन त्यानंतर फारशी तफावत जाणवनार नाही तर कमाल तापमानात पुढील पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०२ ते ०८ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०९ ते १५ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पुढील पाच दिवस हवामन कोरडे राहण्याची शक्यता असल्यामूळे पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग भरण्याची ते परिपक्वता	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५ % ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५ % ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५% ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॅाबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कंदकूजचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी जमिनीतून कार्बेडेंझीम ५०% -२०० ग्रॅम (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा मॅन्कोझेब ७५% -६०० ग्रॅम (३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा कॉपर ऑक्झीक्लोराइड ५०% -१००० ग्रॅम (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) यापैकी एका बुरशीनाशकाची प्रति एकरी या प्रमाणात दरवेळी महिन्यातून एकदा आळवणी करावी. (आळवणी करताना जमिनीमध्ये वापसा असावा. आळवणी केल्यानंतर पिकास पाण्याचा थोडा ताण द्यावा.)
हरभरा	वाढीची	हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार तूषार सिंचन पध्दतीने पाणी द्यावे. हरभरा पिकात घाटे अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थानासाठी शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे प्रति एकर २० पक्षी थांबे लावावेत व घाटेअळीच्या सर्वेक्षणासाठी प्रति एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत. हरभरा पिकात घाटे अळीच्या व्यवस्थानासाठी ५ % (एनएसकेई) निंबोळी अर्क किंवा क्विनॉलफॉस २५ % इसी २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हरभरा पिकात मर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून जमीनीवर फवारणी करावी किंवा आळवणी करावी किंवा थायोफिनेट मिथाईल ७० डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
करडई	वाढीची	वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात. बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे. करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५% १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाणी तसेच अन्नद्रव्याची कमतरता दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेथोएट ३०% १३ मीली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडीच्या दिवसात जेव्हा थंड वारे वाहू लागतात त्या वेळेस आपल्या जनावरांचे विशेषत: शेळी आणि मेंढी यांचे थंडीपासून संरक्षण करावे. त्याकरीता त्यांच्या निवाऱ्याच्या जागेत ऊब असावी, माफक प्रमाणात हवा खेळती असावी. नाकातून पाणी येणे, भूक मंदावणे, चालण्याकरीता कष्ट होणे ई. लक्षणे दिसू लागताच पशुवैद्यकाशी त्वरीत संपर्क साधावा. सर्वसाधारणपणे बकरीच्या पिल्लांना थंडीची बाधा लवकर होते. थंडीच्या दिवसात करडांची मरतुक टाळण्यासाठी त्यांना ऊबदार जागेत ठेवावे. मोठ्या टोपलीत कापड टाकून त्यामध्ये पिल्लांना ठेवता येऊ शकते, थंडीपासून संरक्षण होते. गोठ्यात माफक हवा असावी. शेळीचे दुध भरपूर प्रमाणात द्यावे ज्यामूळे पिल्लांच्या शरीरात ऊर्जा निर्माण होऊन थंडीपासून बाधा होणार नाही.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ८०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक — ०२.०१.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २७ डिसेंबर २०२५ ते ०२ जानेवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०३ ते ०७ जानेवारी, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२७/१२	२८/१२	२९/१२	३०/१२	३१/१२	०१/०१	०२/०१	दिनांक	०३/०१	०४/०१	०५/०१	०६/०१	०७/०१
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	३१.०	३१.०	३०.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१५.०	१४.०	१४.०	१३.०	१२.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८७	९१	९२	९१	८३
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५३	५८	५६	५४	४७
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	६	८	७	११	९
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पूर्व-ईशान्य	पूर्व	पूर्व-ईशान्य	ईशान्य	पूर्व-ईशान्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार हिंगोली जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान स्वच्छ व कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या दक्षिण भागात पुढील दोन दिवस आकाश अंशत: ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्हयात पुढील दोन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू वाढ होऊन त्यानंतर फारशी तफावत जाणवणार नाही तर कमाल तापमानात पुढील पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवणार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०२ ते ०८ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०९ ते १५ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पुढील पाच दिवस हवामन कोरडे राहण्याची शक्यता असल्यामूळे पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग भरण्याची ते परिपक्वता	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५ % ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५ % ८ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानिलीप्रोल १८.५ % ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५% ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॉबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कंदकूजचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी जमिनीतून कार्बेडेंझीम ५०% -२०० ग्रॅम (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा मॅन्कोझेब ७५% -६०० ग्रॅम (३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा कॉपर ऑक्झीक्लोराइड ५०% -१००० ग्रॅम (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) यापैकी एका बुरशीनाशकाची प्रति एकरी या प्रमाणात दरवेळी महिन्यातून एकदा आळवणी करावी. (आळवणी करताना जमिनीमध्ये वापसा असावा. आळवणी केल्यानंतर पिकास पाण्याचा थोडा ताण द्यावा.)
हरभरा	वाढीची	हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार तूषार सिंचन पध्दतीने पाणी द्यावे. हरभरा पिकात घाटे अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थानासाठी शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे प्रति एकर २० पक्षी थांबे लावावेत व घाटेअळीच्या सर्वेक्षणासाठी प्रति एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत. हरभरा पिकात घाटे अळीच्या व्यवस्थानासाठी ५ % (एनएसकेई) निंबोळी अर्क किंवा क्विनॉलफॉस २५ % इसी २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हरभरा पिकात मर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून जमीनीवर फवारणी करावी किंवा आळवणी करावी किंवा थायोफिनेट मिथाईल ७० डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
करडई	वाढीची	वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात. बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे. करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५% १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाणी तसेच अन्नद्रव्याची कमतरता दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेथोएट ३०% १३ मीली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडीच्या दिवसात जेव्हा थंड वारे वाहू लागतात त्या वेळेस आपल्या जनावरांचे विशेषत: शेळी आणि मेंढी यांचे थंडीपासून संरक्षण करावे. त्याकरीता त्यांच्या निवाऱ्याच्या जागेत ऊब असावी, माफक प्रमाणात हवा खेळती असावी. नाकातून पाणी येणे, भूक मंदावणे, चालण्याकरीता कष्ट होणे ई. लक्षणे दिसू लागताच पशुवैद्यकाशी त्वरीत संपर्क साधावा. सर्वसाधारणपणे बकरीच्या पिल्लांना थंडीची बाधा लवकर होते. थंडीच्या दिवसात करडांची मरतुक टाळण्यासाठी त्यांना ऊबदार जागेत ठेवावे. मोठ्या टोपलीत कापड टाकून त्यामध्ये पिल्लांना ठेवता येऊ शकते, थंडीपासून संरक्षण होते. गोठ्यात माफक हवा असावी. शेळीचे दुध भरपूर प्रमाणात द्यावे ज्यामूळे पिल्लांच्या शरीरात ऊर्जा निर्माण होऊन थंडीपासून बाधा होणार नाही.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ८०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०२.०१.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २७ डिसेंबर २०२५ ते ०२ जानेवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०३ ते ०७ जानेवारी, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२७/१२	२८/१२	२९/१२	३०/१२	३१/१२	०१/०१	०२/०१	दिनांक	०३/०१	०४/०१	०५/०१	०६/०१	०७/०१
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	२९.०	२९.०	३०.०	३०.०	३०.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१४.०	१४.०	१३.०	१२.०	१२.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७५	७९	७७	७७	७०
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४९	५५	५२	५०	४६
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	७	९	८	१०	९
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	ईशान्य	पूर्व	पूर्व-ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	पूर्व-आग्नेय

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार जालना जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान स्वच्छ व कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या दक्षिण भागात पुढील दोन दिवस आकाश अंशत: ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. जालना जिल्हयात पुढील दोन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू वाढ होऊन त्यानंतर फारशी तफावत जाणवनार नाही तर कमाल तापमानात पुढील पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०२ ते ०८ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०९ ते १५ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पुढील पाच दिवस हवामन कोरडे राहण्याची शक्यता असल्यामूळे पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग भरण्याची ते परिपक्वता	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५ % ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५ % ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५ % ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४ % १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरँट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॊबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कंदकूजचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी जमिनीतून कार्बेडेंझीम ५०% -२०० ग्रॅम (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा मॅन्कोझेब ७५% -६०० ग्रॅम (३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा कॉपर ऑक्झीक्लोराइड ५०% -१००० ग्रॅम (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) यापैकी एका बुरशीनाशकाची प्रति एकरी या प्रमाणात दरवेळी महिन्यातून एकदा आळवणी करावी. (आळवणी करताना जमिनीमध्ये वापसा असावा. आळवणी केल्यानंतर पिकास पाण्याचा थोडा ताण द्यावा.)
हरभरा	वाढीची	हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार तूषार सिंचन पध्दतीने पाणी द्यावे. हरभरा पिकात घाटे अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थानासाठी शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे प्रति एकर २० पक्षी थांबे लावावेत व घाटेअळीच्या सर्वेक्षणासाठी प्रति एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत. हरभरा पिकात घाटे अळीच्या व्यवस्थानासाठी ५ % (एनएसकेई) निंबोळी अर्क किंवा क्विनॉलफॉस २५ % इसी २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हरभरा पिकात मर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून जमीनीवर फवारणी करावी किंवा आळवणी करावी किंवा थायोफिनेट मिथाईल ७० डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
करडई	वाढीची	वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात. बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे. करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाणी तसेच अन्नद्रव्याची कमतरता दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेथोएट ३०% १३ मीली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडीच्या दिवसात जेव्हा थंड वारे वाहू लागतात त्या वेळेस आपल्या जनावरांचे विशेषत: शेळी आणि मेंढी यांचे थंडीपासून संरक्षण करावे. त्याकरीता त्यांच्या निवाऱ्याच्या जागेत ऊब असावी, माफक प्रमाणात हवा खेळती असावी. नाकातून पाणी येणे, भूक मंदावणे, चालण्याकरीता कष्ट होणे ई. लक्षणे दिसू लागताच पशुवैद्यकाशी त्वरीत संपर्क साधावा. सर्वसाधारणपणे बकरीच्या पिल्लांना थंडीची बाधा लवकर होते. थंडीच्या दिवसात करडांची मरतुक टाळण्यासाठी त्यांना ऊबदार जागेत ठेवावे. मोठ्या टोपलीत कापड टाकून त्यामध्ये पिल्लांना ठेवता येऊ शकते, थंडीपासून संरक्षण होते. गोठ्यात माफक हवा असावी. शेळीचे दुध भरपूर प्रमाणात द्यावे ज्यामूळे पिल्लांच्या शरीरात ऊर्जा निर्माण होऊन थंडीपासून बाधा होणार नाही.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ८०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०२.०१.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २७ डिसेंबर २०२५ ते ०२ जानेवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०३ ते ०७ जानेवारी, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२७/१२	२८/१२	२९/१२	३०/१२	३१/१२	०१/०१	०२/०१	दिनांक	०३/०१	०४/०१	०५/०१	०६/०१	०७/०१
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	३१.०	३१.०	३१.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१७.०	१६.०	१५.०	१४.०	१३.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८७	९०	९२	८७	८४
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४४	४६	४४	३९	३९
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	६	९	९	९	९
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पूर्व	पूर्व-आग्नेय	पूर्व-आग्नेय	पूर्व	पूर्व

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार लातूर जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान स्वच्छ व कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या दक्षिण भागात पुढील दोन दिवस आकाश अंशत: ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. लातूर जिल्हयात पुढील दोन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू वाढ होऊन त्यानंतर फारशी तफावत जाणवनार नाही तर कमाल तापमानात पुढील पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०२ ते ०८ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०९ ते १५ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पुढील पाच दिवस हवामन कोरडे राहण्याची शक्यता असल्यामूळे पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग भरण्याची ते परिपक्वता	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५ % ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५ % ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५% ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॅाबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कंदकूजचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी जमिनीतून कार्बेडेंझीम ५०% -२०० ग्रॅम (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा मॅन्कोझेब ७५% -६०० ग्रॅम (३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा कॉपर ऑक्झीक्लोराइड ५०% -१००० ग्रॅम (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) यापैकी एका बुरशीनाशकाची प्रति एकरी या प्रमाणात दरवेळी महिन्यातून एकदा आळवणी करावी. (आळवणी करताना जमिनीमध्ये वापसा असावा. आळवणी केल्यानंतर पिकास पाण्याचा थोडा ताण द्यावा.)
हरभरा	वाढीची	हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार तूषार सिंचन पध्दतीने पाणी द्यावे. हरभरा पिकात घाटे अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थानासाठी शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे प्रति एकर २० पक्षी थांबे लावावेत व घाटेअळीच्या सर्वेक्षणासाठी प्रति एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत. हरभरा पिकात घाटे अळीच्या व्यवस्थानासाठी ५ % (एनएसकेई) निंबोळी अर्क किंवा क्विनॉलफॉस २५ % इसी २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हरभरा पिकात मर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून जमीनीवर फवारणी करावी किंवा आळवणी करावी किंवा थायोफिनेट मिथाईल ७० डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
करडई	वाढीची	वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात. बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे. करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५% १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रेलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाणी तसेच अन्नद्रव्याची कमतरता दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेथोएट ३०% १३ मीली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडीच्या दिवसात जेव्हा थंड वारे वाहू लागतात त्या वेळेस आपल्या जनावरांचे विशेषत: शेळी आणि मेंढी यांचे थंडीपासून संरक्षण करावे. त्याकरीता त्यांच्या निवाऱ्याच्या जागेत ऊब असावी, माफक प्रमाणात हवा खेळती असावी. नाकातून पाणी येणे, भूक मंदावणे, चालण्याकरीता कष्ट होणे ई. लक्षणे दिसू लागताच पशुवैद्यकाशी त्वरीत संपर्क साधावा. सर्वसाधारणपणे बकरीच्या पिल्लांना थंडीची बाधा लवकर होते. थंडीच्या दिवसात करडांची मरतुक टाळण्यासाठी त्यांना ऊबदार जागेत ठेवावे. मोठ्या टोपलीत कापड टाकून त्यामध्ये पिल्लांना ठेवता येऊ शकते, थंडीपासून संरक्षण होते. गोठ्यात माफक हवा असावी. शेळीचे दुध भरपूर प्रमाणात द्यावे ज्यामूळे पिल्लांच्या शरीरात ऊर्जा निर्माण होऊन थंडीपासून बाधा होणार नाही.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ८०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०२.०१.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २७ डिसेंबर २०२५ ते ०२ जानेवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०३ ते ०७ जानेवारी, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२७/१२	२८/१२	२९/१२	३०/१२	३१/१२	०१/०१	०२/०१	दिनांक	०३/०१	०४/०१	०५/०१	०६/०१	०७/०१
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	३१.०	३१.०	३१.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१५.०	१४.०	१३.०	१२.०	१२.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८७	८७	८९	८६	८१
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५३	५५	५४	५१	४८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	२	५	५	७	७
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	आग्नेय	उत्तर	पूर्व	ईशान्य	पूर्व-ईशान्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार नांदेड जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान स्वच्छ व कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या दक्षिण भागात पुढील दोन दिवस आकाश अंशत: ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. नांदेड जिल्हयात पुढील दोन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू वाढ होऊन त्यानंतर फारशी तफावत जाणवनार नाही तर कमाल तापमानात पुढील पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०२ ते ०८ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०९ ते १५ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पुढील पाच दिवस हवामन कोरडे राहण्याची शक्यता असल्यामूळे पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग भरण्याची ते परिपक्वता	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५ % ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५% ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५% ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५% ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॉबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कंदकूजचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी जमिनीतून कार्बेडेंझीम ५०% -२०० ग्रॅम (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा मॅन्कोझेब ७५% -६०० ग्रॅम (३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा कॉपर ऑक्झीक्लोराइड ५०% -१००० ग्रॅम (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) यापैकी एका बुरशीनाशकाची प्रति एकरी या प्रमाणात दरवेळी महिन्यातून एकदा आळवणी करावी. (आळवणी करताना जमिनीमध्ये वापसा असावा. आळवणी केल्यानंतर पिकास पाण्याचा थोडा ताण द्यावा.)
हरभरा	वाढीची	हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार तूषार सिंचन पध्दतीने पाणी द्यावे. हरभरा पिकात घाटे अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थानासाठी शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे प्रति एकर २० पक्षी थांबे लावावेत व घाटेअळीच्या सर्वेक्षणासाठी प्रति एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत. हरभरा पिकात घाटे अळीच्या व्यवस्थानासाठी ५ % (एनएसकेई) निंबोळी अर्क किंवा क्विनॉलफॉस २५ % इसी २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हरभरा पिकात मर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून जमीनीवर फवारणी करावी किंवा आळवणी करावी किंवा थायोफिनेट मिथाईल ७० डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
करडई	वाढीची	वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात. बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे. करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३०% १३ मिली किंवा असिफेट ७५% १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाणी तसेच अन्नद्रव्याची कमतरता दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेथोएट ३०% १३ मीली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडीच्या दिवसात जेव्हा थंड वारे वाहू लागतात त्या वेळेस आपल्या जनावरांचे विशेषत: शेळी आणि मेंढी यांचे थंडीपासून संरक्षण करावे. त्याकरीता त्यांच्या निवाऱ्याच्या जागेत ऊब असावी, माफक प्रमाणात हवा खेळती असावी. नाकातून पाणी येणे, भूक मंदावणे, चालण्याकरीता कष्ट होणे ई. लक्षणे दिसू लागताच पशुवैद्यकाशी त्वरीत संपर्क साधावा. सर्वसाधारणपणे बकरीच्या पिल्लांना थंडीची बाधा लवकर होते. थंडीच्या दिवसात करडांची मरतुक टाळण्यासाठी त्यांना ऊबदार जागेत ठेवावे. मोठ्या टोपलीत कापड टाकून त्यामध्ये पिल्लांना ठेवता येऊ शकते, थंडीपासून संरक्षण होते. गोठ्यात माफक हवा असावी. शेळीचे दुध भरपूर प्रमाणात द्यावे ज्यामूळे पिल्लांच्या शरीरात ऊर्जा निर्माण होऊन थंडीपासून बाधा होणार नाही.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ८०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०२.०१.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २७ डिसेंबर २०२५ ते ०२ जानेवारी, २०२६)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ०३ ते ०७ जानेवारी, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२७/१२	२८/१२	२९/१२	३०/१२	३१/१२	०१/०१	०२/०१	दिनांक		०३/०१	०४/०१	०५/०१	०६/०१	०७/०१
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)		०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२७.४	२६.९	२७.२	२८.६	२९.४	२८.९		कमाल तापमान (अं .सें)		३०.०	३०.०	३१.०	३१.०	३०.०
७.५	६.८	६.३	६.३	७.५	९.०	११.४	किमान तापमान (अं .सें)		१५.०	१४.०	१४.०	१३.०	१२.०
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ		दु.						
९३	९१	९१	८९	८९	९२	८६	सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)		८७	८८	९०	८८	८२
३२	३०	२६	२६	२६	२४		दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)		५३	५७	५५	५२	४८
२.०	२.०	२.१	२.१	२.०	१.७	२.३	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		५	९	८	९	८
शांत	उत्तर	शांत	शांत	शांत	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम	स.	वाऱ्याची दिशा	पूर्व-ईशान्य	पूर्व	पूर्व	पूर्व-ईशान्य	पूर्व
उत्तर	पश्चिम-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर	पश्चिम-वायव्य	पूर्व-ईशान्य		दु.						

पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील	पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२६ पासुन आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासुन आजपर्यंत
०.०	०.०	११५१.२

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार परभणी जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान स्वच्छ व कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या दक्षिण भागात पुढील दोन दिवस आकाश अंशत: ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. परभणी जिल्हयात पुढील दोन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू वाढ होऊन त्यानंतर फारशी तफावत जाणवनार नाही तर कमाल तापमानात पुढील पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०२ ते ०८ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०९ ते १५ जानेवारी २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पुढील पाच दिवस हवामन कोरडे राहण्याची शक्यता असल्यामूळे पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग भरण्याची ते परिपक्वता	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५ % ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५ % ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५% ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅन्ट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रोबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कंदकूजचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी जमिनीतून कार्बेडेंझीम ५०% -२०० ग्रॅम (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा मॅन्कोझेब ७५% -६०० ग्रॅम (३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा कॉपर ऑक्झीक्लोराइड ५०% -१००० ग्रॅम (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) यापैकी एका बुरशीनाशकाची प्रति एकरी या प्रमाणात दरवेळी महिन्यातून एकदा आळवणी करावी. (आळवणी करताना जमिनीमध्ये वापसा असावा. आळवणी केल्यानंतर पिकास पाण्याचा थोडा ताण द्यावा.)
हरभरा	वाढीची	हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार तूषार सिंचन पध्दतीने पाणी द्यावे. हरभरा पिकात घाटे अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थानासाठी शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे प्रति एकर २० पक्षी थांबे लावावेत व घाटेअळीच्या सर्वेक्षणासाठी प्रति एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत. हरभरा पिकात घाटे अळीच्या व्यवस्थानासाठी ५ % (एनएसकेई) निंबोळी अर्क किंवा क्विनॉलफॉस २५ % इसी २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हरभरा पिकात मर रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून जमीनीवर फवारणी करावी किंवा आळवणी करावी किंवा थायोफिनेट मिथाईल ७० डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
करडई	वाढीची	वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात. बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे. करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % १३ मिली किंवा असिफेट ७५% १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाणी तसेच अन्नद्रव्याची कमतरता दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेथोएट ३०% १३ मीली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडीच्या दिवसात जेव्हा थंड वारे वाहू लागतात त्या वेळेस आपल्या जनावरांचे विशेषत: शेळी आणि मेंढी यांचे थंडीपासून संरक्षण करावे. त्याकरीता त्यांच्या निवाऱ्याच्या जागेत ऊब असावी, माफक प्रमाणात हवा खेळती असावी. नाकातून पाणी येणे, भूक मंदावणे, चालण्याकरीता कष्ट होणे ई. लक्षणे दिसू लागताच पशुवैद्यकाशी त्वरीत संपर्क साधावा. सर्वसाधारणपणे बकरीच्या पिल्लांना थंडीची बाधा लवकर होते. थंडीच्या दिवसात करडांची मरतुक टाळण्यासाठी त्यांना ऊबदार जागेत ठेवावे. मोठ्या टोपलीत कापड टाकून त्यामध्ये पिल्लांना ठेवता येऊ शकते, थंडीपासून संरक्षण होते. गोठ्यात माफक हवा असावी. शेळीचे दुध भरपूर प्रमाणात द्यावे ज्यामूळे पिल्लांच्या शरीरात ऊर्जा निर्माण होऊन थंडीपासून बाधा होणार नाही.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी